

ความสำคัญของปัญหา

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ในหัวข้อเรื่องระดับการศึกษา ได้แบ่งระดับการศึกษาของชาติไว้ 4 ระดับ คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาทุกระดับนั้นมีความมุ่งหมายทั่วไปเหมือนกัน ดังปรากฏอยู่ในข้อ 1 ของความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ¹

"... เพื่อเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพ และทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ ..." ส่วนความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาระดับประถมศึกษา นั้นมีว่า

"... การประถมศึกษาเป็นการศึกษาซึ่งมุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการอบรมซึ่งสอนชั้นมูลฐาน อันเป็นทางนำไปสู่การ เรียนรู้และการปฏิบัติ"

ต่อมาในปัจจุบัน จากรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมอันตนมีส่วนร่วมอยู่ แล่นำความรู้ ความเข้าใจมาไขแก้ปัญหาและเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น โดยกลมกลืนกับธรรมชาติ²

¹ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 3-5.

² รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (พระนคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2517), หน้า 3.

การจัดการศึกษาตามความมุ่งหมายข้างต้น มุ่งให้เกิดประโยชน์ถ้วนทั่วแก่ประชาชน
ทั้งชาติ ดังนี้คือ³

1. ในการศึกษาภาคบังคับตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอ
กัน รัฐมีหน้าที่จัดให้โดยทั่วถึงบริบูรณ์

2. การศึกษาก่อนภาคบังคับและหลังภาคบังคับ อันมีอยู่หลายลักษณะ หลายประเภท
ทั้งในและนอกโรงเรียน ประชาชนมีเสรีภาพและโอกาสเท่าเทียมกัน รัฐพึงจัดให้โดยคำนึง
ถึงความต้องการของประชาชนตามกำลังทรัพยากร

ฉะนั้นจะพิจารณาได้ว่า รัฐได้มองเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา
และพยายามอย่างยิ่งที่จะยกระดับการศึกษาของประชาชนโดยส่วนรวมให้สูงขึ้น โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งการศึกษาระดับประถมศึกษา ถือว่า เป็นการศึกษาที่ควรจัดอย่างทั่วถึง และเป็นการศึกษา
ที่สำคัญมากระดับหนึ่ง เพราะเป็นรากฐานของการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษา
ภาคบังคับที่เยาวชนทุกคนควรได้รับ

หน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบควบคุมและดำเนินการประถมศึกษา ได้แก่

1. กระทรวงศึกษาธิการ โดย กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะ-
กรรมการการศึกษาเอกชน และกรมการฝึกหัดครู

2. กระทรวงมหาดไทย โดย องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด และเทศบาล

3. ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดย คณะศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษาของมหาวิทยาลัย

4. กรุงเทพมหานคร โดย สำนักการศึกษา

กรุงเทพมหานครกับการประถมศึกษา

เดิมการประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครอยู่ในความรับผิดชอบของ 4 หน่วยงาน คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี

³ เรื่องเดิม, หน้า 5.

3. เทศบาลนครกรุงเทพ

4. เทศบาลนครธนบุรี

ต่อมาเมื่อมีการรวมจังหวัดพระนครและธนบุรีเข้าด้วยกันเป็นกรุงเทพมหานคร การศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ 4 หน่วยงาน ดังกล่าวแล้ว ก็ได้มารวมอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในปัจจุบันมีโรงเรียนอยู่ 382 โรงเรียน นักเรียน 291,751 คน ซึ่งเป็นร้อยละ 3.24 ของนักเรียนประถมศึกษาทั้งประเทศ⁴ จึงนับได้ว่า กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่สำคัญมากหน่วยงานหนึ่ง

ฉะนั้นจึงน่าจะได้ศึกษาว่าที่ กรุงเทพมหานคร ได้จัดการศึกษาไปแล้วมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ เพียงใด แต่ก่อนจะศึกษาดังเช่นนี้ควรจะได้ศึกษาในวงแคบลงมาอีกว่าโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครแต่ละโรงเรียนนั้น จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อจะได้ทราบผลงานของกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนรวมในค่านี้นี้ได้

การที่โรงเรียนจะมีการจัดดำเนินการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ความสามารถในการบริหารการศึกษาของครูใหญ่ในโรงเรียนถือเป็นส่วนที่จำเป็นและมีความสำคัญไม่น้อยจนถึงจะเห็นได้จกผลความรับผิดชอบอันสำคัญของประเทศบางคน เช่น

นายสมาน แสงมะลิ⁵ ได้กล่าวในที่ประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตอนปลายในส่วนภูมิภาค ของกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2513 ณ กรุงเทพมหานคร ว่า

"ครูใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในเรื่องบริหารการศึกษา เพราะครูใหญ่เป็นหัวหน้าหน่วยบริหารที่เล็กที่สุดในการจัดการศึกษา นโยบายต่าง ๆ หลักสูตร ความมุ่งหมายของการศึกษา หรือวิธีสอนต่าง ๆ นั้น โรงเรียนจะนำไปใช้หรือไม่ขึ้นอยู่กับครูใหญ่ทั้งสิ้น ถ้า

⁴ เอกสารอัดสำเนาจากงานสถิติและวิจัย กรุงเทพมหานคร และจากแผนกรวบรวมข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ.

⁵ สมาน แสงมะลิ, เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตอนปลายในส่วนภูมิภาค ของกรมสามัญศึกษา ณ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2513.

ครูใหญ่ไม่เข้าใจหน้าที่ของตน ไม่ดำเนินนโยบายไปให้ถูกต้องแล้ว นโยบายต่าง ๆ ก็จะไม่เป็นไปตามที่ทางราชการต้องการ จึงถือว่าครูใหญ่เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง"

ดร. ชำรง บัวศรี⁶ ได้กล่าวสรุปว่า

"ครูใหญ่เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน ส่งเสริมความก้าวหน้า การเรียนการสอน เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียน ตั้งแต่งานสูงสุดมาจนถึงงานต่ำสุด เป็นผู้ที่ควรให้กำลังใจและส่งเสริมผู้ที่ทำงานดีงาม นอกจากนี้ยังเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน และเป็นผู้อยู่ประสานงานของโรงเรียนกับชุมชนนอกด้วย ความสำเร็จของครูใหญ่ที่สำคัญ มี 5 ประการ คือ

1. รับผิดชอบในการจัดดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนนโยบายที่วางไว้
2. รับผิดชอบในความปลอดภัย สุวีติภาพ และพัฒนาการของเด็กทุกคนในโรงเรียน
3. รับผิดชอบในการจัดบริการที่จำเป็นแก่เด็กและครู เช่น บริการด้านแนะแนวแก่เด็ก บริการด้านที่ปรึกษาแก่ครู เป็นต้น
4. รับผิดชอบในความร่วมมือของครู คณาวิชาการ และอาชีพ
5. รับผิดชอบในการหาทางให้โรงเรียนมีชื่อเสียง และมีความเจริญ"

ความสำเร็จดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ดูอย่างละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่า ครูใหญ่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่องานทุกด้านของโรงเรียน ครูใหญ่จะต้องดูแลรับผิดชอบและควบคุมให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ดี และจะต้องมีความเข้าใจเรื่องการบริหารโรงเรียนอย่างถูกต้อง

ดร. ภิญโญ สาธร⁷ กล่าวว่า

"ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญสูงสุดในวงการบริหารการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ซึ่งมีประชากรเพียงส่วนน้อยที่ศึกษาต่อในชั้น

⁶ ดร. ชำรง บัวศรี, หลักการศึกษ หลักสูตรวิชาครุมัธยมของกระทรวงศึกษาธิการ (พระนคร: แพร่พิทยา, 2506), หน้า 51-52.

⁷ ภิญโญ สาธร, หลักบริหารการศึกษา (พระนคร: วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 332.

มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมาจากการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อมองอย่างแคบ ถ้าโรงเรียนประถมศึกษามีประสิทธิภาพ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศก็จะหลอหายขาดประสิทธิภาพไปด้วย และบุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนดำเนินไปสู่จุดประสงค์ได้นั้น คือ ครูใหญ่"

สรุปความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้ง 3 ท่าน ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ครูใหญ่เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้โรงเรียนประถมศึกษาเจริญก้าวหน้าไปได้ ฉะนั้นเพื่อให้การจัดการประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและพฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาที่ได้นี้อาจจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานของครูใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาประถมศึกษาในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามกระบวนการบริหาร 7 ประการ อันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การวิจัยสั่งการ การประสานงาน การเสนอรายงาน และการงบประมาณ เพื่อตอบปัญหาต่อไปนี้

1. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการวางแผนอย่างไร
2. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการจัดองค์การอย่างไร
3. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการบริหารบุคคลอย่างไร

4. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการวินิจฉัยสั่งการอย่างไร
5. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการประสานงานอย่างไร
6. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการเสนอรายงานอย่างไร
7. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนทางด้านการงบประมาณอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น
2. คำว่า พฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรม 7 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การเสนอรายงาน การงบประมาณ ตามทฤษฎีการบริหารของ ลูเทอร์ กุลลิค (Luther Gulick)

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะมีประโยชน์อย่างยิ่งแก่บุคคลต่อไปนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ในการจัดโครงการอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด เพื่อให้มีพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสม นอกจากนี้จะได้ทราบถึงปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูใหญ่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคคล และโรงเรียนต่อไป
2. เป็นประโยชน์ต่อครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยตรง ซึ่งอาจจะนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงตัวเองให้มีพฤติกรรมทางการบริหาร

ที่เหมาะสม

3. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่ จะทำการ ศึกษาและวิจัยใน คำนี้นต่อไป

ขอตกลงเบื้องต้น

การวิจัยเรื่องนี้ตั้งขอตกลงไว้ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมทางการบริหาร เป็นสิ่งที่วัดได้ควยแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามสภาพความเป็นจริงของแต่ละคน

คำจำกัดความ

คำจำกัดความและศัพท์เฉพาะบางคำ

กรุงเทพมหานคร

หมายถึง เขตการปกครองซึ่งประกอบด้วยเขตการปกครอง 24 เขต
คือ

1. เขตพระนคร	13. เขตคลองสาน
2. เขตป้อมปราบ	14. เขตภาษีเจริญ
3. เขตปทุมวัน	15. เขตบางขุนเทียน
4. เขตสัมพันธวงศ์	16. เขตบางกอกน้อย
5. เขตบางรัก	17. เขตคลองตัน
6. เขตดุสิต	18. เขตบางกอกใหญ่
7. เขตพญาไท	19. เขตมีนบุรี
8. เขตยานนาวา	20. เขตลาดกระบัง
9. เขตพระโขนง	21. เขตหนองจอก
10. เขตบางเขน	22. เขตราชบุรีบูรณะ
11. เขตบางกะปิ	23. เขตหนองแขม
12. เขตธนบุรี	24. เขตห้วยขวาง

ครูใหญ่	หมายถึง ผู้นำทางการบริหารในโรงเรียน ซึ่งอาจจะทำงานในด้านการบริหารอย่างเฉียว หรือจะทำการสอนควบไปด้วยก็ได้
โรงเรียนประถมศึกษา	หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 1 - ประถมปีที่ 7, ประถมปีที่ 5 - ประถมปีที่ 7 หรือ ประถมปีที่ 1 - ประถมปีที่ 4 ซึ่งสังกัดกรุงเทพมหานคร
พฤติกรรมทางการบริหาร	หมายถึง การกระทำรวมทั้งท่าทีที่ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ร่วมงานสามารถสังเกตเห็นได้ในการบริหารงาน
การบริหาร	หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน
การวางแผน	หมายถึง การวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่า มีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ พร้อมควรวางแผนวิธีปฏิบัติและจัดอุปกรณ์ของการทำงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติงาน
การจัดองค์การ	หมายถึง การจัดรูปโครงหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือของตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมควรถูกกำหนดลักษณะและวิธีการทำงานสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลั่นกันไป
การบริหารบุคคล	หมายถึง การบริหารงานอันเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงาน การบริหารบุคคลจึงกล่าวรวมถึงแต่การแสวงหาบุคคลเข้ามาทำงาน การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม การเลื่อนขั้นและลดขั้น การบำรุงขวัญ และการพิจารณาให้พ้นจากงาน
การวินิจัยสั่งการ	หมายถึง การวินิจัยสั่งการหลังจากที่ได้วิเคราะห์และพิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะผู้บริหาร เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน

การประสานงาน	หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์หน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน
การเสนอรายงาน	หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้เป็นระยะ ๆ
การงบประมาณ	หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการใช้จ่ายเงิน การบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม

วิธีดำเนินการวิจัยโดยย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. สร้างแบบสอบถาม

2. ทดลองใช้แบบสอบถามกับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี

โดยวิธีสุ่มมา 15 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาวิเคราะห์และแก้ไข

4. ส่งแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปยังครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 382 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาวิเคราะห์

โดยใช้การหาค่าฐานนิยม (Mode) และค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบกรวยบรรยาย

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

- บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย สมมติฐานเบื้องต้น ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนวิธีการดำเนินการวิจัยโดยย่อ
- บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ซึ่งจะเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการบริหาร ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
- บทที่ 3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ขอบจำกัดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ
- ภาคผนวก ได้แก่ รายละเอียดของแบบสอบถามที่ใช้ และประวัติการศึกษาของผู้นักวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย